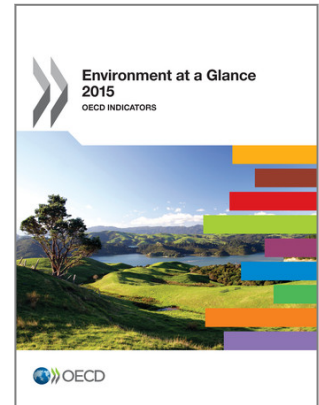

OECD *Multilingual Summaries* Environment at a Glance 2015 OECD Indicators

Summary in Finnish

Read the full book on: [10.1787/9789264235199-en](https://doi.org/10.1787/9789264235199-en)

Ympäristökatsaus 2015 OECD:n indikaattorit

Suomenkielinen tiivistelmä

Vuodesta 2000 lähtien voidaan nähdä selvää edistystä perinteisten ilmansaasteiden päästövähennyksissä, liikenteen polttoainetehokkuudessa, energiantensiteetissä, uusiutuvassa energiassa, veden käytössä, jäteveden käsittelyssä ja biodiversiteetin suojelussa. Positiivinen kehitys selittyy osaksi talouskriisiä seuranneesta talouden hidastumisesta, mutta myös OECD-maiden tehokkaammasta tartumisesta ympäristöä koskevien paineiden hallitsemisessa tarvittaviin välineisiin, verotus mukaanlukien, kulutuskäyttäytymisen muuttamiseksi ja ympäristökustannusten huomioimiseksi. Ympäristönäkökulmat on lisäksi onnistuttu valtavirtaistamaan yhä useammin kehitysyhteistyöhön sekä tutkimukseen ja kehitykseen.

Monet kehitystoimet tällä alalla jäävät kuitenkin edelleen sivuraiteille ja toimenpiteet ovat hajanaisia, mikä heikentää ponnistuksia negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Maat jatkavat fossiilisten polttoaineiden tuotannon ja kulutuksen tukemista monin tavoin ja talouden toiminta pysyy sidoksissa hiilipäästöihin sekä energian ja muiden luonnonvarojen tuhlaukseen. Ilmastonmuutos ja ympäristön saastumisen vaikutukset terveyteen sekä tulevaan kasvuun ja kehitykseen ovat tulevaisuuden suurimpia haasteita. Näiden haasteiden kohtaamiseen tarvitaan vahvaa toimintapolitiikkaa ja luotettavaa tietoa varsinkin kasvun kääntyessä uuteen nousuun.

Tärkeimmät havainnot

Ilmansaasteet ovat edelleen ongelma maapallon ilmastolle ja ihmisen terveydelle

- Kasvihuonekaasupäästöt kasvavat koko maailman tasolla, mutta ne ovat vähentyneet melkein kaikissa OECD-maissa vuosina 2000-2012, mikä tarkoittaa sitä, että ne eivät kytkeydy talouden kasvuun. Tämä voidaan selittää osaksi talouskriisin jälkeisellä talouden hidastumisella, mutta myös ilmastopolitiikan vahvistumisella ja energian kulutusmallien muutoksella.
- Tästä huolimatta OECD-maiden hiilidioksidipäästöt (CO₂) henkeä kohti ovat paljon korkeammat useimpiin muihin maailman alueisiin verrattuna : 9,6 tonnia henkeä kohti verrattuna 3,4 tonniin muualla maailmassa. Nykyisellä ilmastopolitiikalla arvioidaan päästävän noin kolme kertaa korkeampaan CO₂-kokonaispäästötasoon kuin maapallon ilmaston pitkäaikaisen lämpenemisen rajoittaminen kahteen asteeseen edellyttäisi.
- Rikkioksidi (SO_x) ja typpioksidi (NO_x) -päästöt laskevat edelleen energiasäästöjen, käytettyjen polttoaineiden vaihtamisen, saasterajoitusten ja teknisen kehityksen tuloksena.
- Puolessa OECD-maista yli 90% asukkaista altistuu sellaisille pienhiukkaspitoisuuksille (PM_{2.5}), jotka ylittävät terveysriskirajan. Pienhiukkaset menevät syvälle keuhkoihin ja voivat sisältää raskasmetalleja ja myrkyllisiä orgaanisia aineita.

Veden kysyntä kasvaa, mutta sen käyttö pysyi vakaana

- Makean veden kulutus pysyi vakaana sen tehokkaamman käytön ja paremman hinnoittelupolitiikan ansiosta, mutta myös vaihtoehtoisten vesilähteiden kuten uudelleenkäytetyn ja merivedestä tuotetun makean veden laajemman käytön ansiosta. Vaikka monien maiden kohdalla on nähtävissä, että veden kulutus ei nouse erityisesti BKT:n kasvun mukana, kolmasosassa maista vesivarat ovat keskitasoisessa tai korkeassa vesistressitilanteessa ja monet maat joutuvat etsimään ratkaisuja paikalliseen tai sesonkiluonteiseen vedenpuutteeseen. Ilmastonmuutos voi pahentaa vedenpuutetta entisestään myös niissä maissa, jotka hyötyvät luotettavasta vedensaannista.
- Melkein 80% OECD-maiden väestöstä on julkisten jätevedenpuhdistuspalvelujen piirissä. Useissa maissa tämän palvelun kustannukset kasvavat tällä hetkellä, koska vanhenevia juomavesi- ja jätevesiverkkoja on modernisoitava. Joissakin maissa on löydetty muita tapoja palvella pieniä ja syrjäisiä asuinpaikkoja ja taata pienten itsenäisten puhdistuslaitosten asiallinen valvonta.

Kaatopaikat ovat edelleen merkittävän yhdyskuntajätteen eliminointitapa

- Tuotetun yhdyskuntajätteen määrä laski 2000-luvulla. OECD:n alueella asuva henkilö tuottaa jätettä keskimäärin 520 kiloa vuodessa eli 30 kiloa vähemmän kuin vuonna 2000, mutta 20 kiloa enemmän kuin vuonna 1990. Vaikka jätteet saadaan yhä useammin takaisin talouden käyttöön kierrätyksen ansiosta, kaatopaikalle vienti on edelleen yleisin jätteenkäsittelytapa puolessa OECD-maista.

Biodiversiteetin uhanalaisuus kasvaa

- Monet eläin- ja kasvilajit ovat uhanalaisia OECD-maissa ja etenkin niissä, joiden asukastiheys ja infrastruktuuriheys on korkea. Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa viljelymaiden ja metsien lintukannat ovat vähentyneet melkein 30% 40 vuoden aikana. Monia metsiä uhkaa saastuminen, paloittelu ja muuttaminen muuhun käyttöön. Puun kysynnällä uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamiseksi on yhä suurempi merkitys metsätaloudessa.

Elinkeinoelämän eri sektorit edistyvät eri tahtiin ympäristönsuojelussa

- Energiaintensiteetti parani edelleen 2000-2014 välisenä aikana. Uusiutuvaa energiaa käytetään yhä enemmän varsinkin Euroopassa. Sen osuus OECD-maiden sähköntuotannosta on 21% (15,6% v. 2000) ja miltei 9% kokonaistuotannosta (6% v. 2000). Fossiiliset polttoaineet ovat silti edelleen dominoivassa asemassa (80%).
- Useimmissa OECD-maissa tieliikenne kasvaa talouden kasvua nopeammin. Maiden ponnistelut puhtaampien ajoneuvojen myynnin edistämiseksi nollaantuvat usein ajoneuvojen määrän ja liikenteen kasvun takia, mikä johtaa suurempaan polttoaineen kulutukseen ja saastumiseen.
- Viljelyala väheni melkein kaikissa maissa, samoin kuin maatalouteen liittyvät kasvihuonekaasupäästöt ja fosfaattilannoitteiden käyttö. Silti luonnonmukaisin tavoin viljellyn maan osuus on edelleen pieni (hieman yli 2%), mutta erot maiden välillä ovat merkittävät. EU-maissa luomuviljellyn maan osuus on muita suurempi, noin 10%, ja se nousee 17 prosenttiin tietyissä niistä.

Tutkimuksen, kehityksen ja innovaation tuet kasvavat

- Ympäristönsuojeluun käytetyt julkiset tutkimus- ja kehitysvarat kasvoivat yli 20% vuodesta 2000 lähtien ja ne kasvoivat myös 2008 talouskriisin jälkeen julkisen T&K-rahoituksen kokonaissummalla nopeammin. Silti sen osuus kaikesta julkisesta T&K-rahoituksesta on alle 2%. Uusiutuvien energioiden osuus kaikesta energia-alan T&K-rahoituksesta nousi 8 prosentista 24 prosenttiin.
- Julkinen kehitysapu (ODA) ympäristönsuojeluun kasvaa edelleen; sen osuus ODA:n kokonaissummasta nousi v. 2002 9,6 prosentista (v. 2002) 12,6 prosenttiin. Uusiutuvan energian tuki ylitti uusiutumattomien energioiden tuen.

Markkinavälineiden käyttö saasteen hinnoitteluksi on edelleen vaikeaa

- Ympäristöön liittyvien verojen käyttö kasvaa, mutta ne ovat edelleen pienimuotoisia työn verotukseen verrattuna. Niistä saadut verotulot edustivat noin 1,6% BKT:sta vuonna 2013. Yleisimpiä ovat energiaverot (69%) ja moottoriajoneuvo- ja kuljetusverot (28%). Energiaveroprosenttien vaihtelu, epätasaiset hintasignaalit, korkean saastetason polttoaineiden matala verotus ja tiettyjen sektorien vapautus polttoaineverosta haittaavat siirtymistä vähähiiliseen

talouteen. Monet maat käyttävät edelleen korkeampaa verotasoja bensiinille kuin dieselille ja verojen osuus loppuhinnoissa on yleensä korkeampi kotitalouksille kuin teollisuudelle.

© OECD

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alun perin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisu on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate
Sähköposti: rights@oecd.org faksinumero: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2015), *Environment at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264235199-en